

Люксембург, 26 октомври 2021 г.

Годишен доклад за 2020 г.

10-те най-често задавани въпроси

(1) Каква е ролята на Европейската сметна палата по отношение на бюджета на ЕС?

Всяка година ние **проверяваме консолидираните отчети на ЕС и предоставяме становище** по три въпроса: 1) дали отчетите са надеждни; 2) дали приходите на ЕС са получени в съответствие с правилата; и 3) дали бюджетът на ЕС е изразходван в съответствие с правилата. Тези проверки формират основата на нашата **Декларация за достоверност**, която сме длъжни да представим на Европейския парламент и на Съвета в съответствие с член 287 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС).

През 2020 г. разходите на ЕС възлизат на **173,3 млрд. евро**, което представлява 1,1 % от комбинирания брутен национален доход на държавите — членки на ЕС, и Обединеното кралство.

(2) Заверила ли е Европейската сметна палата отчетите за 2020 г.?

Да. Ние заверихме отчетите за 2020 г., тъй като ги оценихме като **надеждни** (изразихме „становище без резерви“), както правим това всяка финансова година от 2007 г. насам. Считаме, че отчетите на Европейския съюз за 2020 г. дават вярна представа, във всички съществени аспекти, за финансовото състояние на Европейския съюз, неговите годишни резултати, паричните потоци и промените в нетните активи.

Освен своето становище относно отчетите ЕСП е длъжна да изрази и становище (основаващо се на извършената от нея одитна дейност) относно съответствието на операциите с приложимите правила на ЕС. Нашето заключение е, че приходите не са засегнати от съществено ниво на грешки. Изчисленият процент грешки при плащанията е останал относително непроменен през последните години. Той е намалял от 3,8 % през 2015 г. на 3,1 % през 2016 г. и 2,4 % през 2017 г. От 2018 г., когато е бил 2,6 %, този процент не се е променил досега. През 2020 г. изчисленият процент грешки при плащанията е 2,7 % — същият като през 2019 г. Както и през

2019 г., ЕСП заключи, че грешките са широко разпространени и поради това изрази отрицателно становище (това е обяснено по-подробно по-долу).

(3) Какво представлява изчисленият процент грешки?

Стойността 2,7 % представлява нашето приблизително изчисление на **размера на средствата, които не е трябвало да бъдат изплатени** от бюджета на ЕС, защото според нас не са били изразходвани в съответствие с правилата на ЕС или със специфичните национални правила в държавите членки.

Като типични грешки могат да се посочат изплащането на средства за бенефициенти или проекти, които не са допустими за финансиране, закупуването на услуги и стоки или извършването на инвестиции без прилагане на правилата за обществени поръчки.

(4) Означава ли това, че 2,7 % от средствата на ЕС представляват ненужно разхищение?

Не. Това не е точно казано, тъй като има голяма разлика между понятията „грешка“ и „разхищение“. В контекста на тестването ние проверяваме дали средствата на ЕС са изразходвани в съответствие с правилата, дали заявените разходи са изчислени правилно и дали условията за допустимост са изпълнени. Ако едно от тези изисквания не е спазено, считаме, че е налице „грешка“. Така трябва да разбираме тази цифра 2,7 %.

Някои грешки са свързани с плащания, които не отговарят на критериите за допустимост, но не са свързани с разхищения. Например ние установихме, че е финансиран проект за развитие на селските райони в Хърватия, който подпомага отглеждането на боровинки, включително инсталирането на напоителна система. Такива инвестиции са допустими за финансиране от ЕС само ако отговарят на изискванията, определени в законодателството на ЕС за насърчаване на устойчивото използване на водите. Бенефициентът е представил документи, в които се посочва, че водомерът е част от проекта и разплащателната агенция е приела разходите, свързани с напоителната система. Одиторите обаче установиха, че не е инсталиран водомер, което прави компонента с напояването недопустим за финансиране от ЕС.

От друга страна е възможно разходи, които са напълно законосъобразни и редовни, все пак да представляват разхищение. Един от примерите, за които ЕСП вече докладва, се отнася до пристанищна инфраструктура, която е изградена, без да са взети предвид в достатъчна степен прогнозираните нива на товарните превози.

(5) Представяват ли откритите грешки измама?

При по-голямата част от случаите нямаме данни, сочещи за измама. Измамата е умишлено използване на заблуда с цел извличане на полза. Въпреки че може да е

трудно да се установи измама чрез стандартните одитни процедури, всяка година нашите тестове разкриват известен брой предполагаеми случаи.

През 2020 г. докладвахме 6 случая на предполагаема измама от одитираните близо 838 операции. Тези случаи бяха докладвани на ОЛАФ — Европейската служба за борба с измамите, която извършва необходимите действия по разследване и проследяване в сътрудничество с органите на държавите членки.

(6) Влошава ли се финансовото управление на ЕС?

Наблюдава се **цялостно подобрене** в изчисления процент грешки при разходите в периода на последната многогодишна финансова рамка — от 4,4 % през 2014 г. до постоянно равнище от близо 2,7 % през последните три години.

Въпреки това високорисковите разходи (предимно разходи за възстановяването на средства) продължават да се характеризират със съществено ниво на грешки. Делът на този вид разходи е нараснал до 59 % в бюджета за 2020 г. Ние изчислихме процента на грешките при високорисковите разходи на 4,0 %. Както и през миналата година, нашето заключение беше, че **грешките са широко разпространени**, поради което изразихме **отрицателно становище относно разходите**.

(7) Какво представляват „широко разпространени грешки“ и „високорискови разходи“?

Смятаме, че над половината от разходите на ЕС през 2020 г. са високорискови. Въпреки че нивото на грешки за общия размер на разходите беше изчислено на 2,7 %, тази цифра достига 4,0 %, ако разглеждаме високорисковите разходи отделно. Поради значителния превес на този вид разходи като дял от общите разходи (59 %) ние считаме, че грешките са широко разпространени — с други думи, че са налице в цялата одитирана популация или в **по-голямата част** от нея.

Високорисковите разходи представляват предимно **възстановяване от ЕС на средства** за допустими разходи за допустими дейности (при спазването на сложни правила). Например възстановяване се извършва за научноизследователски проекти („Конкурентоспособност“), инвестиции за регионално развитие и развитие на селските райони („Сближаване“ и „Природни ресурси“) и проекти за помощ за развитие („Глобална Европа“). През настоящата година делът на този вид разходи е нараснал до 59 %, което се дължи в голяма степен на допълнителното увеличение на разходите в област „Сближаване“ (20 млрд. евро).

По-нискорисковите разходи се отнасят до **плащания, свързани с права за получаване на плащане**, предоставени на бенефициенти, отговарящи на определени (по-малко сложни) условия. Тези плащания включват например пряка помощ за земеделски стопани („Природни ресурси“), стипендии за студенти и за

изследователска дейност („Конкурентоспособност за растеж и работни места“), и заплатите и пенсиите на служителите на ЕС („Администрация“).

(8) Какво означава „становище без резерви“ / „становище с резерви“ / „отрицателно становище“?

Понятието „**становище без резерви**“ (положително становище) означава, че данните дават вярна и точна представа за финансовото състояние и следват правилата за финансово отчитане и управление.

„**Становище с резерви**“ означава, че одиторите не могат да дадат становище без резерви (положително становище), но установените проблеми не са широко разпространени.

„**Отрицателно становище**“ е показател за наличието на широко разпространени грешки.

(9) Какво означава „съществено ниво на грешки“?

В одитната терминология това е **нивото, над което се счита, че грешките оказват значително въздействие**. „Съществено ниво на грешки“ е такова ниво на грешки, което вероятно би повлияло върху вземането на решения от страна на предполагаемите ползватели на даден одитен доклад. Както ЕСП, така и Европейската комисия използват **праг на същественост от 2 %**, за да определят същественото ниво на грешките.

(10) Защо в Годишния доклад се посочват рисковете, свързани с пакета за възстановяване от кризата с COVID-19?

Пандемията от COVID-19 ще окаже значително въздействие върху финансите на ЕС. За финансовия период 2021—2027 г. разпределението на средствата общо за инструмента Next Generation EU (NGEU) и многогодишната финансова рамка (МФР) ще бъде 1,824 трлн. евро, което е **почти два пъти повече от средствата** през предходния период на МФР.

Същевременно усвояването от държавите членки на средствата по европейските структурни и инвестиционни (ЕСИ) фондове продължава да е по-бавно от планираното. До края на 2020 г., последната година от текущия седемгодишен бюджет, само 55 % от договореното финансиране от ЕС за периода 2014—2020 г. са били изплатени. Това доведе до **увеличаване на неразплатените поети задължения**, достигащи 303,2 млрд. евро (от които 209 млрд. евро от ЕСИ фондовете) към края на 2020 г., което съответства на почти два годишни бюджета.

С оглед на това одиторите посочват риска от забавяне на началото на изпълнението на фондовете при споделено управление през финансовия период 2021—2027 г. В този контекст и въз основа на данните от предишните периоди те предупреждават

също за предизвикателства, свързани както с въпросите за законосъобразността, така и с доброто финансово управление на средствата.

Годишният доклад на Европейската сметна палата за 2020 г. е публикуван на нейния уебсайт eca.europa.eu на 23 официални езика на ЕС.